

1.4. Üldised õpetus- ja kasvatusprintsüübid lähtudes inimese arengu perioodidest

Esimene seitseaastak

Kui laps sünnib maailma, pole ta kehaliselt, hingeliselt ega vaimselt välja arenenud. Füüsilise nabanööri läbilõikamise järel on lapse füüsiline keha iseseisev. Hingeliste ja vaimsete jõudude iseseisvumine toimub järk-järgult edasise arengu käigus. Kuni 7. eluaastani on laps oma ümbruse peegelpilt. Väikelaps õpib ümbrust väliselt matkides. Väikelapse kasvatus tähendab matkimisväärse keskkonna loomist tema ümber. Matkimisvõime kahanemine tähendab iseseisvumist elujõudude tasandil. Sellest annab märku ka hammaste vahetumine. Elujõud, mida laps vajab nii sisemiseks organiehituseks kui ka jäävhammaste ülesehitamiseks, saavad nüüd järk-järgult vabaks ning neid saab kasutada üleminekul matkivald õppimiselt teadlikule õppimisele (kooliküpsus). Sundides last varasemas eas intellektuaalseks pingutuseks, võetakse talt elujõud, mis oleks pidanud lapsele andma terved hambad, tugeva kehaehituse ja kujundama tema siseorganeid.

Teine seitseaastak

Ajavahemik 7.-14. eluaastani on intensiivne hingejõudude arengu aeg. Laps vajab autoriteeti, keda sisemiselt jäljendada. Waldorfkoolis on selliseks inimeseks klassiõpetaja. Kuni 14. eluaastani mõjutab lapse hinge tasakaaluseisundit vanemate ja teiste kasvatajate hingeseisund, emotsionaalne vormisolek. Hingejõud – mõte, tunne, tahe – ei eksisteeri arenevas hinges veel eraldiseisvaina. Pedagoogika ülesandeks nimetatud vanuses on käsitleda õppeaineid ja tundide jaotust nii, et kõik kolm osa üksteisega dünaamiliselt seotuna rakendust leiaksid. Sellel põhineb waldorfpedagoogika meetodika ja didaktika. Õpetust sellisel viisil rakendades saab ta harmooniliseks osaks inimtervikust. Murdeeaga iseseisvub noor inimene hingeliselt.

Kolmas seitseaastak

Aeg 14. – 21. eluaastani on eneseteadvuse ja Mina-jõudude küpsemise aeg. Õpilaste loomulik autoriteedivajadus lõpeb. Seda asendab vajadus iseseisva ja põhjendatud nägemuse järele. Noor inimene hindab õpetajat tema meisterlikkuse põhjal ühel või teisel alal. Iseseisvunud hinge erinevaid võimeid – mõtlemist, tundmist ja tahet – on võimalik käsitleda diferentseeritult. Haridus on suunatud eelkõige intellekti ja iseseisva otsustusvõime arendamisele. Seda täiendavad kunstilis-praktilised ained. 21. aasta vanust inimest võib õnnestunud kasvataja ja soodsa ümbruse koostööjul nimetada täiskasvanuks, kes suudab vastutuse edasise elukäigu eest enda kanda võtta.